

Resultater fra Klif og fylkesmannens tilsyn 2012

Klif og fylkesmannen kontrollerer at industrivirksomheter, importører, forhandlere og kommuner oppfyller kravene i forurensnings-, produktkontroll- og klimakvoteloven. I 2012 ble 1272 virksomheter kontrollert. Resultatene viser at 8 av 10 kontrollerte virksomheter hadde brudd på miljøregelverket. Ved 57 av disse ble det avdekket alvorlige brudd.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) og fylkesmannen kontrollerer landbasert industri, kvotepliktige virksomheter, importører av produkter, offshoreindustri og kjemikalieimportører og -produsenter.

På tilsyn kontrollerer vi også renseanlegg, industriprosessanlegg, avfallsmottak og tanker med blant annet kjemikalier og avfall. Kjemikalier må være riktig merket og avfall må håndteres forsvarlig. Vi kontrollerer også at importører av faste produkter og kjemikalier, følger helse-, miljø- og sikkerhetskrav.

Tilsyn gir oss mulighet til å kontrollere at opplysninger vi har fått i dokumenter og intervjuer stemmer med praksis hos virksomhetene. Vi samarbeider også med andre norske tilsynsetater og myndigheter i andre land. En stor del av tilsynsarbeidet er aksjonsbasert, det vil si at mange virksomheter i samme bransje kontrolleres i en begrenset periode.

Landbasert industri: For mye slurv

Hoveddelen av tilsynsaktiviteten skjer i landbasert industri og ved avfallsvirksomheter. Her er både Klif og fylkesmannen myndighet. I 2012 gjennomførte Klif og fylkesmannen til sammen 1158 tilsyn i landbasert industri.

I hovedsak har produksjonsindustrien god kompetanse og kunnskap om miljøregelverket. Likevel avdekkes det for mange brudd. Klif og fylkesmannen erfarer ofte at mindre industrivirksomheter har lite kunnskap om miljøregelverket. De jobber heller ikke nok forebyggende for å unngå forurensning.

I landbasert industri i 2012 ble det avdekket brudd på tillatelser, lover eller forskrifter i syv av ti tilsyn (830 av 1158). 47 virksomheter hadde alvorlige brudd.

En stor del av bruddene skyldes slurv som lett kunne ha vært unngått dersom virksomhetene hadde hatt større bevissthet og bedre kunnskap om miljøregelverket og risikoen virksomheten utgjør for helse og ytre miljø. Klif har opplevd at ledelsen ved virksomheter ikke har kjent til eller hadde svært mangelfull kunnskap om kravene i tillatelsen fra Klif. Det gir et svært dårlig utgangspunkt for å overholde kravene og minimere utslipp.

Offshore: Viktige beredskapsmangler fulgt opp

I 2011 ble det avdekket alvorlige mangler i oljeselskapenes overholdelse av regelverket som skal sikre god beredskap mot akutt forurensning. I 2012 har Klif derfor rettet ekstra oppmerksomhet rundt beredskap, og vi anser oppfølgingen av tilsynene fra 2011 som

avsluttet. Bransjen har gjennomført arbeid for å forbedre og standardisere metodikken for beredskapsanalyser, og har utviklet metoder for tidlig deteksjon av olje på sjø. Beredskap er et viktig tema for våre tilsyn i 2013 da vi ønsker å verifiseres at endringer og forbedringer er gjennomført.

Det mest alvorlige forholdet som ble avdekket i 2012, var hendelsen der vaskevann med store mengder kjemikalier fra Oseberg-plattformen ble dumpet i en produksjonsledning med olje som går inn fra Oseberg til Sture-anlegget i Øygarden utenfor Bergen. Vaskevannet inneholdt farlige vannløselige kjemikalier, som renseanlegget på Sture-anlegget ikke er bygd for å rense. Kjemikaliene ble derfor blandet med avløpsvannet og sluppet ut i sjøen. Saken er anmeldt til politiet.

Importører av produkter og kjemikalier: Kjenner ikke regelverket

Importører og forhandlere av faste bearbejdede produkter og virksomheter som produserer eller importerer kjemikalier til Norge kontrolleres, slik at vi sikrer at produkter ikke inneholder forbudte stoffer. I tillegg er det viktig at forbrukere får tilstrekkelig informasjon, slik at farlige stoffer ikke havner på avveie når produktene blir avfall.

I 2012 (som i 2011) fant vi flere ulovlige produkter på det norske markedet. Kvaliteten på sikkerhetsdatablader og merking av kjemikaliene som omsettes i Norge er heller fortsatt ikke tilfredsstillende. Vi ser at kompetansen om regelverket vedrørende kjemisk innhold i produkter er for lav hos importørene, og de arbeider for lite med å sikre at produkter og kjemikalier overholder kravene i regelverket.

Den mest omfattende saken på produktområdet i 2012 var avdekkingen av at ti leverandører av flammesikkert arbeidstøy omsatte tøy med stoffet deka-BDE i refleksene. Stoffet er en flammehemmer som inneholder brom, er farlig for miljøet og har vært forbudt i Norge siden 2008.

Tilsynsaksjoner bidrar til endring i hele bransjen

Forurensningsmyndighetene gjennomfører landsdekkende og regionale tilsynsaksjoner for å kontrollere overholdelsen av regelverket i ulike virksomheter og bransjer. Aksjonsformen gir oss god oversikt over virksomhetenes miljøutfordringer og bidrar til likebehandling innad enkeltbransjer og mellom ulike bransjer. Vi ser også at aksjoner er effektiv bruk av tilsynsressursene, fordi det bidrar til kompetanseheving. Gjentakelser av aksjoner gjør også at vi kan kontrollere om virksomheter og bransjer blir bedre til å følge regelverket over tid.

I 2012 gjennomførte fylkesmannen og Klif tilsynsaksjoner av pukkverk, småverksteder, fiskeforedlingsindustri, fragmenteringsverk og avfallshåndtering i havner. Sistnevnte aksjon var en oppfølging av en tilsynsaksjon i 2011.

Klif gjennomførte også egne tilsynsaksjoner av tekstilprodusenter og behandlingsanlegg for farlig avfall.

Effektiv oppfølging

Alle virksomhetene med brudd på miljøregelverket blir fulgt opp, slik at feilene rettes. Dersom vi avdekker alvorlige brudd på miljøregelverket, vurderer vi anmeldelse av forholdet og gjennomfører nytt tilsyn for å kontrollere at forholdet er rettet opp.

Vi varsler tvangsmulkt for at virksomhetene selv skal rette opp feil og mangler. Ved varslinger om mulig tvangsmulkt, vil nesten alle virksomheter følge opp pliktene innen fristen. Det er bare i svært få tilfeller at tvangsmulkten påløper og blir inndrevet. I 2012 varslt vi 214 virksomheter om tvangsmulkt, vedtok 19 og inndrev syv. Dette viser at tvangsmulkt er et effektivt virkemiddel for å få virksomhetene til å følge miljøregelverket.

I 2012 avdekket vi alvorlige brudd på regelverket i 57 av de 1272 virksomhetene vi førte tilsyn med. De mest alvorlige tilfellene blir anmeldt til politiet. I 2012 anmeldte Klif fem saker, og fylkesmannen anmeldte åtte saker til politiet.

Her er lenker til saker som er avgjort i senere tid;

- [Plantasjen bøtelagt for ulovlige produkter](#)
- [6,5 millioner i bot etter dieselutslipp på Karmøy](#)
- [Mekonomen må betale for miljølovbrudd](#)

Det er et viktig allmennpreventivt signal til samfunnet og virksomhetene at alvorlige brudd på miljøregelverket blir møtt med strenge reaksjoner. Vi opplever generelt å hastor gjennomslagskraft overfor politiet når vi anmelder saker, men opplever også mange henleggelse på produkt- og kjemikalieområdet. Derfor har vi særlig oppmerksomhet på å få fram alvorligheten i slike saker.

Klif formidler informasjon om regelverk og tilsynsresultater

I etterkant av alle aksjoner som fylkesmannen og Klif gjennomfører sammen, oppsummerer vi resultatene gjennom egne nyhetsmeldinger. Det er viktig å formidle resultatene fra tilsyn, slik at også virksomheter som ikke er kontrollert, kan få informasjon om resultatene. Vi legger særlig vekt på å fortelle om forventinger og resultat til bransjeorganisasjonene.

Vi legger informasjon om regelverket på nettstedet www.klif.no. I tillegg er nettstedet www.regelhjelp.no særlig tilrettelagt for at næringsdrivende skal få lett tilgang til de viktigste miljøbestemmelsene for egen bransje.

Faktaark om ulike tema deles ut ved tilsyn, og resultatene formidles til virksomhetene som er kontrollert. Slik kan de lettere arbeide med å rette opp feilene som er avdekket.